

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1999-2000

16 MARS 2000

Révision de l'article 147, alinéa 2, de la Constitution, en vue de supprimer les mots « sauf le jugement des ministres et des membres des Gouvernements de communauté et de région »

RAPPORT

FAIT AU NOM
DE LA COMMISSION
DES AFFAIRES
INSTITUTIONNELLES
PAR MME KAÇAR

I. EXPOSÉ INTRODUCTIF DE L'AUTEUR PRINCIPALE

L'auteur principale de la proposition de révision précise que la proposition est principalement de nature technico-juridique. En effet, elle vise à mettre l'article 147 de la Constitution, qui concerne les compétences de la Cour de cassation, en concordance avec les articles 103 et 125 de la Constitution, qui ont été considérablement modifiés sous la législature précédente. La nécessité de procéder à cette adaptation avait déjà été soulignée lorsque le Parlement a

Ont participé aux travaux de la commission :

1. Membres effectifs: MM. De Decker, président; Caluwé, Cheron et Mme Van Riet.
2. Membres suppléants: Mmes de T'Serclaes, Kestelyn-Sierens, M. Moens et Mme Kaçar, rapporteuse.

Voir:

Documents du Sénat:

2-318 - 1999/2000:

N° 1: Proposition de révision.

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1999-2000

16 MAART 2000

Herziening van artikel 147, tweede lid, van de Grondwet, om de woorden « behalve bij het berechten van ministers en leden van de Gemeenschaps- en Gewestregeringen » op te heffen

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE INSTITUTIONELE
AANGELEGENHEDEN
UITGEBRACHT
DOOR MEVROUW KAÇAR

I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE HOOFDINDIENSTER

De hoofdindienster van het voorstel tot herziening verduidelijkt dat het voorstel voornamelijk van juridisch-technische aard is. Het voorstel beoogt immers om artikel 147 van de Grondwet, dat betrekking heeft op de bevoegdheden van het Hof van Cassatie, in overeenstemming te brengen met de artikelen 103 en 125 van de Grondwet die tijdens de vorige zittingsperiode aanzienlijk werden gewijzigd. Op de noodzaak van deze aanpassing werd reeds tijdens de bespreking

Aan de werkzaamheden van de commissie hebben deelgenomen:

1. Vaste leden: de heren De Decker, voorzitter; Caluwé, Cheron en mevrouw Van Riet.
2. Plaatsvervangers: de dames de T'Serclaes, Kestelyn-Sierens, de heer Moens en mevrouw Kaçar, rapporteur.

Zie:

Stukken van de Senaat:

2-318 - 1999/2000:

Nr. 1: Voorstel van herziening.

examiné la révision des articles 103 et 125 de la Constitution (cf. doc. Chambre, 1997-1998, n° 1258/5, p. 10). La Cour de cassation a en effet perdu sa compétence de juger les ministres.

Les nouveaux articles 103 et 125 de la Constitution prévoient une période transitoire pendant laquelle la Cour de cassation conserve sa compétence initiale.

L'intervenante rappelle également que lors de l'examen de la révision des articles 103 et 125 de la Constitution en commission compétente de la Chambre, on a fait remarquer que l'article 111 de la Constitution, qui concerne la grâce, devait aussi être révisé. Elle estime toutefois qu'il n'est pas opportun de procéder en ce moment à la révision de cet article pour la raison que la phase transitoire des articles 103 et 125 de la Constitution est encore en cours. Les ministres qui seraient jugés par la Cour de cassation pendant cette période doivent également pouvoir bénéficier de la demande de grâce prévue à l'article 111 en vigueur de la Constitution.

2. EXAMEN DE LA PROPOSITION

Un membre rappelle que la proposition de révision de l'article 147, alinéa 2, de la Constitution ne résout pas tous les problèmes. Il n'est en effet pas exact que, comme le prévoit la Constitution, la Cour de cassation ne connaît pas du fond des affaires.

Conformément à l'article 409 et suivants du Code judiciaire, la Cour de cassation connaît effectivement des matières disciplinaires concernant les magistrats. La Cour de cassation seule connaît des poursuites disciplinaires en destitution (article 409 du Code judiciaire). La Cour connaît également des poursuites disciplinaires contre ses membres et contre les premiers présidents et présidents des cours d'appel et des cours du travail (article 410, dernier alinéa, du Code judiciaire).

Idéalement, en plus de la révision proposée de l'article 147, alinéa 2, de la Constitution, il faudrait compléter ledit alinéa par les mots «... à moins que la loi n'en dispose autrement».

Le membre regrette cependant que cet ajout à l'article 147, alinéa 2, de la Constitution ne soit pas possible, étant donné que le texte de la déclaration actuelle de révision de la Constitution ne le permet pas. Lorsqu'on rédigera la prochaine déclaration de révision de la Constitution, il y aurait lieu, par conséquent, d'en inclure à nouveau l'article 147, alinéa 2, dans la liste des articles déclarés soumis à révision, en vue de le compléter par les mots «à moins que la loi n'en dispose autrement».

in het Parlement van de herziening van de artikelen 103 en 125 van de Grondwet gewezen (zie Stuk Kamer, nr. 1258/5, 97/98, blz. 10). Het Hof van Cassatie verloor immers zijn bevoegdheid om ministers te berechten.

De nieuwe artikelen 103 en 125 van de Grondwet voorzien in een overgangperiode waarin het Hof van Cassatie zijn oorspronkelijke bevoegdheid behoudt.

De spreekster herinnert er tevens aan dat tijdens de bespreking in de bevoegde Kamercommissie van de herziening van de artikelen 103 en 125 van de Grondwet werd opgeworpen dat ook artikel 111 van de Grondwet, dat betrekking heeft op de genadeverlening, moest worden herzien. Volgens haar is het echter op dit ogenblik niet opportuun dit artikel te herzien omdat de overgangsfase van de artikelen 103 en 125 van de Grondwet nog van toepassing is. Ministers die tijdens deze overgangperiode zouden worden berecht door het Hof van Cassatie, zouden ook moeten genieten van de mogelijkheid van genadeverlening, zoals voorgeschreven door het huidige artikel 111 van de Grondwet.

2. BESPREKING VAN HET VOORSTEL

Een lid herinnert eraan dat het voorstel tot herziening van artikel 147, tweede lid, van de Grondwet niet alle problemen oplost. Het is immers niet juist, zoals in de Grondwet is bepaald, dat het Hof van Cassatie niet in de beoordeling van de zaken zelf treedt.

Overeenkomstig artikel 409 en volgende van het Gerechtelijk Wetboek beoordeelt het Hof van Cassatie immers wel tuchtzaken van magistraten. Alleen het Hof van Cassatie neemt kennis van de tuchtvervolgingen tot ontzetting uit het ambt (artikel 409 van het Gerechtelijk Wetboek). Ook neemt het Hof kennis van de tuchtvervolgingen ingesteld tegen zijn leden en tegen de eerste voorzitter en voorzitters van de hoven van beroep en van de arbeidshoven (artikel 410, laatste lid, van het Gerechtelijk Wetboek).

Idealerweise zou, naast de voorgestelde herziening van artikel 147, tweede lid, van de Grondwet, dat lid moeten worden aangevuld met de woorden «... tenzij de wet anders bepaalt».

Het lid betreurt evenwel dat deze aanvulling van artikel 147, tweede lid, van de Grondwet niet mogelijk is aangezien de tekst van de huidige verklaring tot herziening van de Grondwet dit niet toelaat. Bij de redactie van de volgende verklaring tot herziening van de Grondwet zou men bijgevolg artikel 147, tweede lid, van de Grondwet opnieuw moeten opnemen in de lijst van de voor herziening vatbare artikelen om de woorden «tenzij de wet anders bepaalt» toe te voegen aan artikel 147, tweede lid, van de Grondwet.

L'auteur principale de la proposition souligne que le problème tel que le décrit le président se pose déjà aujourd'hui par rapport au texte actuel de l'article 147 de la Constitution.

Un membre déclare qu'il est d'accord avec la préopinante, mais estime en tout cas souhaitable de faire figurer l'article 147, alinéa 2, de la Constitution dans la prochaine déclaration de révision.

3. VOTE

La proposition a été adoptée à l'unanimité des 8 membres présents.

Confiance a été faite à la rapporteuse pour la rédaction du présent rapport.

La rapporteuse,
Meryem KAÇAR.

Le président,
Armand DE DECKER.

De hoofddienster wijst erop dat het probleem, zoals geschetst door de voorzitter, vandaag de dag ook reeds bestaat ten aanzien van de huidige tekst van artikel 147 van de Grondwet.

Een lid verklaart zich akkoord met de zienswijze van de vorige spreekster maar is van oordeel dat het in elk geval wenselijk is artikel 147, tweede lid, van de Grondwet op te nemen in de volgende verklaring tot herziening van de Grondwet.

3. STEMMING

Het voorstel wordt eenparig aangenomen door de 8 aanwezige leden.

Vertrouwen wordt geschonken aan de rapporteur voor het uitbrengen van dit verslag.

De rapporteur,
Meryem KAÇAR.

De voorzitter,
Armand DE DECKER.